

Pohjarannan Viikilän sukutilan vaihteita

Erkki Antinpoika Norrgård syntyi vuonna 1814. Erkki muutti vuonna 1842 Viikilän kalastajatorppaan Merikarvian Pohjarannalle Norrgårdista (nykyinen päiväkot). Torppa oli alkuaan Jumpin eli Grangårdin torppa. Erkin poika oli Erik Herman Norrgård, joka otti käyttöönsä nimen Viikilä. Hän syntyi vuonna 1841.

Erik Herman Viikilä (synt. 20.8.1841) seilaa eli purjehtii Merikarvian edustalla. Erikin isä Erkki Antinpoika Norrgård (synt. 15.5.1814) muutti vuonna 1842 Viikilän torppaan, joka oli Jumpin eli Grangårdin torppa.

Sitten Viikilän sukutila siirtyi seuraavalle isännälle, maanviljelijä Juho Anton Viikilälle, s. 1871 ja hänen puolisolleen Amanda Viikilälle, s. 1876. Kun Juho Anton kuoli vuonna 1928, tila oli kasvanut 600 hehtaarin tilaksi. Sittemmin omaisuus jaettiin kolmeksi eri tilaksi hänen pojilleen Antille, Voldille ja Valtterille. Näin muo-

dostettiin Pohjarannan kantatila Viikilä sekä Impivaaran ja Pohjavaaran tilat.

Juholle ja Amandalle syntyi seuraavat lapset: Ester Viikilä s.1902. Hän asui Lopella ja hän oli aviossa eläinlääkäri Toivo Mäkelän kanssa. Valtteri Viikilä syntyi vuonna 1904 ja hän kuoli 95-vuotiaana 1999. Sodassa hän toimi hevostiehenä, mm. sairasajoneuvon ajajana. Sotaan kelpuutettiin vain tammot ja ruunat.

Maanviljelijä Valtteri Viikilä aloitti hevoskasvatusuransa Kymppi-nimisellä kantakirjaoriiltaan. Seuraavana kantakirjahevosena oli Huvivilin jälkeläinen tamma Heila. Vuonna 1940 Valtteri Viikilä osti kuuluisan huippujuoksijattaman, Niemisen Sirkan, joka varsoi sen jälkeen neljä kertaa ja se lopetettiin 1949. Toinen Viikilän huomattava juoksijahevonen on Eri-Aaronin jälkeläinen, 13 -vuotias suurjuoksijaori Aaronin Poju, jonka ennätys 2 km:llä on 3.19,4. Aaronin Poju on paikkakunnalla käytetty jonkun verran siitokseen ja se on jättänyt lupaavia juoksijajälkeläisiä. -Valterin Pohjavaaran tilan pinta-ala oli tuolloin 138 ha. Voldi Viikilä, s.1906, jolle hevoset tulivat kotitilalla tutuiksi. Voldin poika Heikki oli taitava raviohjastaja.

Antti Viikilä, s. 1908, oli seuraava Pohjarannalla sijaitsevan kantatilan isäntä, puolisonaan

Hilja Elisabet o.s. Postitalo, s. 1916. Antti oppi erittäin taitavaksi hevosten käsittelijäksi jo nuorena kotitalan töissä. Palvellessaan armeijassa Hämeenlinnassa hän voitti parhaiden ratsukoiden nopeuskilpailun, jossa lippukentällä oli 16 ratsumiestä, mutta vain 15 jakkaraa. Sodassa Antti toimi hevosineen mm. karkitykin vetäjänä ja hän oli kuuluisan tykistökenraali Vilho Petter Nenosen luotettu ratsulähetti.

Antti Viikilä armeijassa ollessaan ajaa täyttä ravia, merikarvialaisittain ”tulista karkua” Hämeenlinnan kasarmilla.

Elli Viikilä, s. 1909. Hän asui Hauholla ja hän avioitui eläinlääkäri Matti Hakkolan kanssa. Antti ja Hilja ovat Antonin ja Amandan tavoin haudatut Vanhalle hautausmaalle ja Voldi sekä Valtteri uudelle hautausmaalle.

Kantatilalla Pohjarannan Viikilässä oli 1930-luvulla vankkarakenteinen putkahuone, jossa tutkintovankeja vartioivat Viikilän veljekset Antti, Voldi ja Valtteri. Viikilän pihapiirin vanhassa 1840-luvulla rakennetussa kalastajatorpassa on iso 40:n leivän leivinuuni, joka on vielä tänäänkin on säilytetty muistona menneistä ajoista.

Antin ja Hiljan lapset:

Matti Viikilä s.1937.

Maija Viikilä, s.1939.

Erkki Viikilä, s.1941.

Toivo Viikilä, s.1946

Kaisu Viikilä, s.1948

Juha Viikilä, s. 1957, joka on kantatilan nykyinen isäntä yhdessä puolisonsa Katrin kanssa.

Viikilän suku on kautta aikojen ollut todellinen hevosmiessuku. Tilalla on ollut paljon sekä työhevosia että ravihevosia. Lisäksi suvun miesten joukosta löytyy paljon ravimiehiä, jotka ovat olleet menestyneitä ja taitavia ohjastajia. Merikarvialla on ollut monta muutakin hevosmies-sukua, ehkäpä maineikkaimmat ovat Viikilän tilan hevoset ja suvun mainiot hevosmiehet.

Pohjarannan Viikilän kantatilan eli Vanhan Viikilän omistavat tänään Katri ja Juha Viikilä. Tilalla harjoitetaan metsätalouden lisäksi mm. tyrnin viljelyä ja maatilamatkailua. Tällä hetkellä Viikilässä ei ole hevosia lainkaan.

Viikilän tila mainitaan useassa yhteydessä eri lähteissä, tässä muutama maininta. Merikarvialainen kauppias Filemon Popoff, sittemmin Vilho Riihivaara muisteli Viikilän tilaa mm. seuraavasti:

Kauppias Vilho Riihivaaran perhetuttu oli Pohjarannalla asuva maanviljelijä Juho Anton Viikilä perheineen. Talossa ja varsinkin tilan uimarannassa käytiin usein koko perheen kanssa viettämässä laatuaikaa.

Viikilässä oli Pauli Riihivaaran leikkikavereina Amandan ja Juhon Antonin lapset Esteri, Valtteri, Voltu eli Voldi, Antti ja Elli Viikilä. Riihivaaran perheväki pääsi meriretkelle Ouran saaristoon Viikilän isolla veneellä. Viikilään oli Paulin kotoa Ylikylästä matkaa noin 2,5 kilometriä.

Kuvassa on Juho Anton Viikilä Heila-nimisen tammansa kanssa 1920-luvulla. Taustalla on upea iäkäs suvun päärakennus, jonka nykyiset omistajat Katri ja Juha Viikilä ovat peruskorjanneet.

Paulin kertoman mukaan Viikilän talo oli suuri, komea ja rikas talo, isäntä oli puoliksi liikemies ja puoliksi maanviljelijä. Viikilän miehet olivat kuuluja hevosemiehiä, oikein kilpa-ajoihin osallistujia. Viikilässä oli upeita hevosia ja usein monta yhtä aikaa mm Urho, Tuisku ja Tähti – nimiset hevoset, joista Tähti oli hiukan liiankin raisu, kun se nousi välillä rattaiden edessäkin kahdelle jalalle.

Antti Viikilä ja Taimi -varsa vuonna 1949. Taimin emä oli Sirkka ja isä Aaronin Poju. Takana näkyy Viikilän suolaliha-aitta.

Viikilän rannassa oli veneitä, joilla soudettiin läheiselle ”Kråkruntille”, jossa silloin ei vielä ollut apteekkari August Huhtisen omistamaa Varislinnan huvilaa.

Antti Viikilä vasemmalla ja Voldi Viikilä oikealla ovat hevosten kanssa menossa kyntöhommiin Viikilän omistamassa Impivaarassa.

Viikilään johti upea koivukuja 1900-luvun alkupuolella, kun mm. Rühivaarat vierailivat siellä usein.

Viikilällä oli 30-metrinen höyrylaiva nimeltään ”Neito”, jolla hinattiin puutavaralastissa olevia proomuja.

Viikilän suvussa Juho Antonin lisäksi mainioita hevosmiehiä ovat olleet hänen poikansa Valtte-

ri, Voldi ja Antti Viikilä ja suvun nykypolven hevosmiehet. Voldin ja Valtterin pojat, esim. Heikki ja Tapani Viikilä ovat olleet enemmänkin ravimiehiä. Antin pojan pelimannina hyvin tunnetun Toivo Viikilän poika Ville pitää vaimonsa Hennan kanssa Viikilän Hevostilaa en-

Amanda Viikilä lastensa kanssa kuvattuina Viikilän sukutalon pihassa vuonna 1911. Lapset kuvassa ovat vasemmalta lueteltuina Antti, Voldi, Valtteri, Ester ja Elli.

tisessä Mahlamäessä, joka sekin oli aiemmin kuulu hevosstila Peipussa. Viikilän Hevostilalla on paljon sekä omia että hoitohevosia sekä komea maneesi.

Valtteri Viikilä ja uljas Niemisen Sirkka Impivaaran pihassa.

Ylikylän Pohjarannalla sijaitseva sukutila oli suurimmillaan yksi merkittävimmistä Ylikylän maanviljelystiloista. Viikilän suvun miehet ovat osallistuneet monella muullakin tavalla Merikarvian kehittämiseen. Viikilän suvun omistusaikana Impivaarassa aloitettiin Merikarvian yhteiskoulu.

Urheilulla on aina ollut merkittävä sijansa suvun jäsenissä. Antin poika Matti Viikilä oli yhteiskoulussa ollessaan 1950-luvulla mainio hiihtäjä ja yleisurheilija ja myöhemmin hänet tunnettiin ampumaurheilun, lähinnä ilmapistoolin harrastajana.

Valtteri Viikilä ja suomenhevosori Aaronin Poju kuvattuina Impivaarassa.

Matti Viikilä oli Ahlströmin koululla perustamassa MePAn jalkapalloseuraa vuonna 1961, ollen sihteerin tärkeässä tehtävässä. Juho Antonin poika Valtteri palkittiin armeijassa ollessaan pataljoonan parhaana ampujana erikoisampumamerkillä, joka oli vain harvoilla sotilailla.

Juho Anton Viikilä oli perustamassa Merikarvialle suojeluskuntajärjestöä Merikarvian Suojelusvartiota 1900-luvun alussa. Kokoukset ilmoitettiin lukua 13 mainiten, vaikka saapuvilla oli milloin enempi, milloin vähempi kuin 13. Yhden kerran kuitenkin tämä nimitys prikulleen sopi, nimittäin silloin, kun lähdettiin Haminaholmaan aseita hakemaan 28.12.1917.

Tapani Viikilä ja uljas lämminverinen Oura's Captain Impivaaran pihassa.

Erityinen muisto: Matilda Roslin-Kalliolan luo tuli rouva Aini Norrgård tuomaan terveisiä, että kaksi santarmia on lähetetty Porista Matildan luokse, mutta että he ensin poikkeaa-

Tapani Viikilä ohjastaa veljensä Simo Viikilän omistamaa hevosta nimeltään Toti-Tyttö Porin raviradalla.

vat nimismiehen luokse. Matilda lähti kotoaan etäämmäksi kylään pohjoiseen päin Kuuselaan (Viikilään), jossa hän sai hyvän vastaanoton ja mahdollisuuden viipyä siksi, kunnes santarmit ovat palanneet Poriin. Viikilä lähti itse kirkolle katsomaan tilanteen. Arvo Salo tosin mainitsee Matildan olleen piilossa Österbyn sisarusten luona, mutta tieto on väärä. Palattuaan Kuuselaan Viikilä kertoi, että kirkolla oli samaan aikaan ollut tulipalo uudella koululla eli Ylikylän uudella koululla, nykyisen kirjaston paikalla, mutta että palo oli saatu jo hallintaan. - Viikilä oli saanut tietää palopaikalla, että santarmit olivat lähteneet jo kirkonkylästä pois. Matilda palasi kävellen kotiinsa Kalliolaan.

Santarmit olivat kyselleet kestikievari W. Näsilä venäläissyntyisestä kauppiasta, joka oli juuri silloin lähtenyt Tampereelle veljensä kanssa. Nämä veljekset olivat Popoffin veljekset, Filemon ja Fabian. Myöhemmin he käänsivät nimensä Riihivaaraksi ja Peltolaksi.

Viikilän varvalla rakennettiin Väinämöinen-niminen kaljaasi vuonna 1925. Juho Anton Viikilä seisoo rakennuttamansa aluksen vieressä.

Väinämöinen Krookan rannassa. Aluksen omisti alkuaan Juho Anton Viikilä Pohjarannalta eli alus rakennettiin Viikilän omistamalla Svedin varvalla. Matti Viikilän huvila oli ja on tällä paikalla joka tunnetaan Varviniemenä.

Kala-astioiden sahaus, höyläys ja kuljetus tehtaille työllistivät, samoin valmiiden tuotteiden maakuljetus ja laivaus. Alkuaikojen jahtiseilorien jälkeen tulivat moottorikäyttöiset alukset, joihin mahtui 700-5000 kala-astiaa. Näistä mainittakoon esimerkiksi Viljo Vuorisen omistamat Sampo ja Usko, J.A. Salmen Väinämöinen ja Frans Laaksosen Into. Alkuaan Viikilän omistuksessa oleva Väinämöinen siirtyi sitten J.A. Salmen omistukseen ja vielä myöhemmin Viljo Vuorisen omistukseen.

Yhteiskoulua varten liikemies Viikilältä vuokrattiin Impivaaran talo. Koulu toimikin siellä seuraavat viisi vuotta. Valtionapuakin jo hie-
man saatiin.

Koulua varten vuokrattiin 20.7.1922 Juho Anton Viikilältä Impivaaran talosta päärakennus ja käyttöoikeudet pirttirakennukseen, puuliite-
riin ja käymälään vuodeksi 7.000 markan vuosi-
vuokralla. Vuokrasopimuksen allekirjoittivat H.E. Wegelius, Olga Virtapuro, Aino Kyläkoski ja J.A. Laurila.

Uusi vuokrasopimus tehtiin Viikilän kanssa 19.5.1924 vuodeksi 8.000 mk vuosivuokralla. Vuokrasopimuksen allekirjoittivat yhteiskoulun puolesta T. Poijärvi, Aino Kyläkoski, J.

Impivaara on edelleen Viikilän suvun omistuksessa. Impivaara-nimi juontuu aikaisemman omistajan J.W. Norrgårdista eli Impivaaran Herrasta, joka oli suuri Aleksis Kiven ihailija.

Laurila ja A. Järvisalo. Vuokrasopimus uusittiin jo 20.11.1924 kestäväksi 1.9.1924 -1.6.1927 välisen ajan.

Juho Anton Viikilä vuokrasi omistamastaan Impivaaran talosta päärakennuksen entisen postirakennuksen, josta vintti jäi vuokraajan hallintaan sekä tarpeelliset puuliiterit ja käymälät 1.6.1927 saakka ja vuokranantaja sitoutui tekemään rakennuksessa ne muutokset mm. kolme väliseinää pois ja seinät paperoida, jotka kouluneuvos tohtori Sarva oli esittänyt tehtäväksi. Vuokra oli 18.000 Suomen markkaa ensi vuodesta ja 15.000 kahtena seuraavana vuotena, kumpanakin.

Samalla 19.5.1924 tehty vuokrasopimus kuolettiin ja uusi astui tilalle heti. Tämän vuokrasopimuksen vuokrien maksamisesta menivät allekirjoittaneet yhteiskoulun johtokunnan jäsenet täyteen omavelkaiseen takaukseen T. Poijärvi,

Aino Kyläkoski ja August Huhtinen, jonka nimen merkitsi Laura Huhtinen miehensä suostumuksella.

Vuosien 1922-27 luokalle riimitti entinen koulun oppilas ”professori”, Lauri Aalto: Muistatko Impivaaran? Vuosien 1922-27 luokalle riimitti entinen #professori”.

*Vain hieman syrjässä valtateistä
oli koulutalomme Impivaara.
Sen monet polut täytyivät meistä.,
ja sen lähellä jokainen polunhaara
tuo mieleen muistoja hyvästeistä.
Ja monet vanhatkin salaisuudet ovat
nyt taas aivan uudet.
- Vieläkö muistat? – Vielähän toki.*

*Nämä sanat ovat tuttuja tavatessa.
Joku iloja muistaa, joku sydän koki
ensi surunsa suloisen nuoruudessa.*

*Oli jollekin koulumme kohtalokin,
joka taivallustamme johti
omaa onnea kohti.
Lyhyt nuoruus on, lyhyt elomme kaari.
sen arki on pitkä, ja juhlaa vähän.
On Impivaara kuin vehmaa saari,
johon käymme kuin nuoruuden pyhimpähän.
Te, kahdeksan Neittä ja professorivaari.
Niin, kaikki me muistamme varmaan
omaa luokkamme pienen ja armaan.*

Lauri Aalto valmistui opettajaksi. Merikarvia-
lainen Aalto voitti sodan aikana sotaa kuvaa-
valla runolla. Taipaleen laulu valtakunnallisen
runokilpailun.

Ylikylässä ns. Svedin varvilla Viikilän rannas-
sa rakennettiin tilaustyönä vuonna 1855 43-läs-
tinen kuunari Hoppet, jonka omistajina olivat
mm. J.F. Juselius ja Rosenlew Porista. Svedissä
rakennettiin toinenkin alus, nimittäin 284-lästi-
nen parkki Hilma vuonna 1857, samoin tilaus-
työnä Poriin H. Malmströmille. Hilman pohja
oli sinkitty.

Yllä kertomani historia jo vahvistaa, että Viiki-
län sukutalolla on ollut ja on edelleenkin mer-
kittävä asema Merikarvialla.

*Viikilän Hevostilan omistaja Henna Viikilä
kuvattuna Suomenhevosruuna Vetopelin se-
lässä.*

Kirjoitti **Lauri Hakosalo**

Tämän laatiminen ei olisi onnistunut ilman
Juha Viikilän ja Tapani Viikilän avustamista,
josta kiitän. Omasta kotiseutuarkistostani on
ollut suuri apu.

Peipun Viikilän Hevostilan hieno maneesi palvelee tänään hevosurheilun harrastajia.